Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

U 60/2021 vp
Komission ehdotus päästökauppadirektiivin jne. muuttamiseksi

Magnus Cederlöf, YM
Liikenne- ja viestintävaliokunta 20.10.2021

Muutokset EU:n nykyiseen päästökauppaan

Tavoite on vähentää päästöjä 61 % vuoteen 2030 mennessä (2005 verrattuna)

- Päästökattoon kertaleikkaus ja lineaarisen päästövähennyskertoimen kiristäminen vievät tavoitteeseen.
- Päästökaupan piirissä suuret teollisuus- ja energiantuotantolaitokset sekä Euroopan talousalueen sisäinen lentoliikenne. Komissio ehdottaa laajennusta merenkulkuun.
- Merenkulun päästöt mukaan asteittain 2023 – 2026. Aluskoko ja päästöt MRV-asetuksen mukaan: yli 5000 Gt alukset ja hiilidioksidipäästöt.
- Huutokauppatuloista osa EU-budjettiin (omat varat). Jäsenmaiden käyttöön tulevat huutokauppatulot on käytettävä täysimääräisesti direktiivissä mainittuihin ilmastotoimiin.
- Innovaatiorahaston sekä modernisaatiorahaston kasvattaminen. Innovaatiorahastosta voi tukea myös meri- ja tieliikenteen vähähiilisiä innovaatioita sekä päästövähennyksien edistämistä tukevia hankkeita.

Erillinen tieliikenteen ja rakennusten erillislämmityksen päästökauppajärjestelmä

- Kohdistuisi polttoaineen jakelijoihin ja hiilidioksidipäästöihin.
- Näiden sektorien päästöt säilyisivät taakanjakosektorilla.
- Järjestelmän avulla 43 %:n päästövähennykset 2030 mennessä (2005 verrattuna).
- Järjestelmä käynnistyy vuonna 2026.
- Monet samat toimintaperiaatteet kuin nykyisessä päästökaupassa (mm. päästökatto, lineaarinen päästövähennyskerroin), oma markkinavakausvaranto ja hintavakausmekanismi.
- Huutokauppatuloista osa EU-budjettiin, osa jäsenmaiden käyttöön ja osa innovaatiorahastoon. Jäsenmaiden huutokauppatulot käytettävä ilmastotoimiin.

Valtioneuvoston kanta - yleistä

- Pääsääntöisesti myönteinen suhtautuminen ehdotukseen päästökauppadirektiivin muuttamisesta.
- Nykyisen päästökaupan päästövähennysten osuutta suhteessa taakanjakosektorin päästövähennyksiin tulisi kuitenkin edelleen kasvattaa.
- -61 %:n tavoitteen saavuttamiseksi on tarkoituksenmukaista tehdä päästökaton kertaleikkaus ja kiristää lineaarista päästövähennyskerrointa. Valtioneuvosto arvioi vielä markkinavakausvarannon sisäänottoprosentin ja päästöoikeuksien kertaluonteisen leikkauksen oikeaa tasoa.

Valtioneuvoston kanta - merenkulku

- Tuki meriliikenteen sisällyttämiselle EU:n päästökauppaan ehdotetusti asteittain, ehdotetun maantieteellisen kattavuuden mukaisesti sekä kattaen hiilidioksidipäästöt.
- Soveltamisrajan asettaminen koskemaan bruttovetoisuu-deltaan yli 5000 aluksia ei ole välttämättä tarkoituksenmukainen ja tulisi tarkastella soveltamisalan laajentamista myös pienempiin aluksiin.
- Tärkeää huomioida talvimerenkulun erityisolosuhteet ja kustannusvaikutukset.
- Huutokauppatuloja on tärkeää hyödyntää myös meriliikenteen päästöjen vähentämiseksi.

Valtioneuvoston kanta – tieliikenne ja lämmitys

- Lähtökohtaisesti positiivinen suhtautuminen esitykseen tieliikenteen ja rakennusten lämmityksen päästökaupasta**.**
- Hyvä, että on esitetty nykyisestä päästökaupasta erillistä järjestelmää. On tarkoituksenmukaista kohdentaa uusi päästökauppa polttoaineiden jakelijoihin.
- Ehdotusta tulee vielä saada lisätietoja. On pyrittävä sääntelyn selkeyteen.
- Vaikutuksia jäsenmaatasolla vielä syytä arvioida.

Valtioneuvoston kanta - huutokauppatulot

- On tarkoituksenmukaista, että jäsenvaltiot hyödyntäisivät huutokauppatulojaan nykyistä enemmän ilmastotoimissa ja vihreän siirtymän tukemisessa.
- Valtioneuvosto korostaa eduskunnan budjettivallan tärkeyttä ja katsoo, että mahdollisesta yleiskatteisuusperiaatteesta poikkeamisesta tulee kaikissa tilanteissa olla painavat perusteet.
- Jäsenvaltioiden tulisi voida valita kohdistavatko ne ilmastotoimiin huutokauppatulonsa vai niitä vastaavan summan.
- Tuki innovaatiorahaston käyttökohteiden muutoksille. Alustava tuki rahaston kasvattamiselle.